

Plán environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

**Základní škola Dobříš,
Komenského nám. 35, okres Příbram**

čj.: ZŠ/0319/2022-HA, ze dne 19. 09. 2022

1.1 Dlouhodobý školní plán EVVO na Základní škole Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram

V současnosti hraje velkou roli environmentální vzdělávání, jehož cílem je výchova ke kulturnímu a odpovědnému jednání, ke vnímání krásy přírody a formování etických norem založených na úctě k životu. Toto vzdělávání lze provádět různými způsoby, důležité je, aby zvolená forma byla nenásilná a zároveň aktivizující.

1.1.1 Charakteristika školy

Dlouhodobý plán EVVO je určen pro Základní školu v Dobříši. Škola je úplnou základní školou s devíti postupnými ročníky. Na prvním stupni jsou ve většině ročníků tři třídy, pouze ve třetím jsou čtyři; na druhém stupni jsou též v ročnících tři třídy, v šestém ročníku dvě. Ve školním roce 2022/2023 je na škole 27 tříd, celkově s **XXX** žáky, 69 pedagogickými pracovníky, 8 provozními pracovníky a 9 zaměstnanci školní jídelny. Kapacita základní školy je 665 žáků. Součástí je školní družina s kapacitou 210 dětí, školní klub s kapacitou 280 žáků. Do základní školy docházejí žáci z Dobříše a dále z přibližně 40 okolních obcí a obcí regionu Praha – západ. Škola je umístěna v klidové zóně v centru města. V blízkém okolí je městská knihovna, sportovní hala, zimní stadion, zámecký park a Brdy.

Škola byla slavnostně vysvěcena a předána k užívání 28. 9. 1899. V roce 1902 se od sebe oddělily samostatnou správou a řízením škola chlapecká a dívčí. Rok 1940 znamenal přesun výuky do pronajaté budovy Sokola z důvodů obsazení školy německým vojskem. Za okupace byly z průčelí budovy strženy a následně zničeny busty J. A. Komenského a F. Palackého. V roce 1950 se průčelí osadilo novými bustami. Po roce 1989 škola prošla několika fázemi úprav: přestavba půdních prostor na učebny, výměna oken za plastová, postupná oprava vnějšího pláště budovy, instalace klimatizačních jednotek do nejvíce exponovaných tříd v půdní vestavbě a v učebně ICT. Nejvýznamnější byla nástavba základní školy, přestavba varny školní jídelny a přístavba šaten v letech 2017 – 2018, kdy vznikly 4 nové učebny, nové prostory šaten a zcela nově byla vybudována varna školní jídelny a jídelna samotná. Ve školním roce 2019 – 2020 byla při výuce fyziky a chemie využívána nově

rekonstruovaná pracovna a laboratoř. Dále byla jedna ze tříd upravena na učebnu robotiky.

1.1.2 Vzdělávací cíle a výstupy

Cílem EVVO je poznávání životního prostředí, vytváření odpovědného vztahu člověka k životnímu prostředí a uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života. Cílovými skupinami jsou nejen samotní žáci, ale i pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy a zákonní zástupci žáků.

1.1.2.1 Žáci školy

Hlavním vzdělávacím cílem působení v environmentální oblasti je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života ve vztahu k přírodě. Tohoto cíle lze dosáhnout rozvojem klíčových kompetencí.

EVVO napomáhá k rozvíjení těchto kompetencí:

- **Kompetence k učení**

Vést žáky k využívání znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti, k vyhledávání a třídění informací o jednotlivých organismech.

Vést žáky k využívání základních pojmů, hledání a uvádění souvislostí mezi různými skupinami organismů, mezi základními ději v přírodě.

Rozvíjet u žáků zájem o pozorování přírody.

Vést žáky k vyhledávání a třídění informací o jednotlivých organismech a aktivně je zařazovat do systému.

- **Kompetence k řešení problémů**

Navrhnout různé varianty řešení problémů životního prostředí.

Vést žáky k schopnosti využít nabyté informace při řešení problémů, předkládat otázky a hledat odpovědi.

Vést žáky k vyhledávání informací o přírodních celcích v odborné literatuře, časopisech.

- **Kompetence komunikativní**

Využívat komunikační dovednosti při hledání řešení problémů životního prostředí.

Vést žáky k dovednosti vyslechnout odlišný názor a diskutovat o něm, objasnit přírodní zákonitost a popsat ji.

Vést žáky k využívání různých odborných textů, atlasů, map.

▪ ***Kompetence sociální a personální***

Posuzovat a vyhodnocovat informace související se životním prostředím.

Vést žáky k získávání sebedůvěry při vystupování před spolužáky, ke vzájemné pomoci v týmu, k respektování jiného názoru a k obhájení svého.

▪ ***Kompetence pracovní***

Osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě.

Odpovědně nakládat s přírodními zdroji a odpady.

Vést žáky k dodržování zásad pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví.

Vést žáky k využívání kompetencí získaných v rámci EVVO pro svůj další rozvoj z různých aspektů – hospodárnost, vliv na životní prostředí apod.

▪ ***Kompetence občanské***

Znát přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí.

Vnímat problémy životního prostředí z lokálního hlediska a následně je globalizovat.

Odpovědně jednat vůči přírodě, aktivně se účastnit ochrany životního prostředí.

Vést žáky k zdůvodňování významu ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody na úrovni druhové, ekosystémové, za zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí.

Vytvářet u žáků dovednost chápat ekologické vazby v prostředí a systémové uspořádání v přírodě.

Uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany, vlastní odpovědnosti v tomto smyslu, získávat dovednosti a návyky správného jednání vůči prostředí.

Vést žáky k odpovědnosti za zdraví své i dalších lidí, za zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí.

Uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany, vlastní odpovědnosti v tomto smyslu, získávat dovednosti a návyky správného jednání vůči prostředí.

Po absolvování základní školy by měl žák v oblasti environmentální výchovy

- vysvětlit pojem ekosystém a společenstvo organismů, objasnit vztahy mezi živou a neživou přírodou
- sestavit jednoduchý potravní řetězec a vysvětlit význam pro biologickou rovnováhu a fungování ekosystému
- uvést význam a roli jednotlivých organismů v ekosystému
- vyjmenovat některé druhy vzácných a chráněných organismů
- vyjmenovat národní parky ČR a chráněné krajinné oblasti ve svém regionu
- znát přírodní a kulturní hodnoty v místě svého bydliště
- uvést příklady pozitivního a negativního působení člověka na životní prostředí
- pochopit nutnost dodržování pravidel a zákonů chování v přírodě a krajině
- získat kladný vztah k přírodě a ke krajině regionu
- udržovat čistotu a pořádek
- vytvářet estetické prostředí
- třídit odpad
- šetřit s vodou a energií
- neznečišťovat životní prostředí
- považovat v hierarchii životních hodnot za jednu z nejdůležitějších věcí zdraví a neznečištěné životní prostředí
- objasnit souvislost mezi složením potravy, životosprávou, životním stylem a civilizačními chorobami
- používat při práci vhodné ochranné prostředky
- využívat ekologicky šetrné výrobky
- porovnat různé energetické zdroje a nerostné suroviny
- uvědomit si nutnost hospodárného využívání nerostného bohatství
- uvést efektivnost využívání druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje
- objasnit jednání v případě ekologických havárií
- znát příčiny snižování biodiverzity
- uvést příklady znečišťování vzduchu, ozonové vrstvy, vody a půdy

- navrhnout možnosti opatření vedoucí ke snížení znečištění
- vysvětlit negativní působení hluku, radioaktivity, elektromagnetického pole a nebezpečného odpadu na životní prostředí a zdraví člověka
- uvést příklady vlivu výrobních odvětví na poškozování životního prostředí a najít řešení

1.1.2.2 Učitelé školy

Předpokladem naplňování cílů v oblasti EVVO je osobnost pedagoga, která svým přístupem pozitivně ovlivňuje postoje žáka k životnímu prostředí a napomáhá při pochopení provázanosti oblasti ekonomické, sociální, kulturní a ekologické. Při své práci volí vhodné metody, které předpokládají aktivní účast dětí.

1.1.2.3 Nepedagogičtí pracovníci

Nepedagogičtí pracovníci svým jednáním přispívají k dosažení cílů stanovených v environmentální oblasti. Podílejí se na ekologizaci provozu školy.

1.1.2.4 Zákonní zástupci žáků

Žáci dovednosti získané ve škole aplikují v každodenním životě, čímž aktivně ovlivňují své nejbližší okolí. Samotní zákonní zástupci se mohou zapojit do řady aktivit spojených s realizací plánu EVVO.

1.1.3 Tematické zaměření EVVO ve vyučovacích předmětech, výchovné a vzdělávací strategie

Stěžejní náplň EVVO leží v zařazení témat do jednotlivých předmětů. Pro průřezové téma Environmentální výchova není vytvořen samostatný vyučovací předmět, ale je integrováno do jiných vyučovacích předmětů.

1.1.3.1 Environmentální výchova – 1. stupeň

Na prvním stupni je průřezové téma zařazeno od 1. do 3. třídy do předmětu prvouka, ve 4. a 5. třídě na něj navazuje přírodověda a vlastivěda s časovou dotací dvě hodiny týdně.

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.
Ekosystémy				Při	
Základní podmínky života				Při	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					VI
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv	VI, Při	VI,

1.1.3.2 Environmentální výchova – 2. stupeň

	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Ekosystémy	Př	Př	Př	Z
Základní podmínky života	Př	Př	Z, Ch, Př	F, Z, Ch, Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Ov, Př	Př		Př, Z
Vztah člověka k prostředí	Ov, Vz, Př	Př	Př	Ov, Z, Př

Průřezové téma na 2. stupni je začleněno převážně do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, kam se řadí fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis. Stěžejní místo pak zaujímá přírodopis. K jeho výuce je využívána ucelená řada učebnic „Ekologického přírodopisu“ (Kvasničková, Jeník, Pecina, Froněk, Cais, Faierajzlová 1999) s příslušnými pracovními sešity (Kvasničková 1999), což nám umožňuje žáky vést k vnímání přírody v souvislostech. V 9. ročníku nově v tomto školním roce byla vybrána učebnice Přírodopisu vydavatelství Taktik, rovněž je využíván pracovní sešit, který obsahově koresponduje s učebnicí. V 8. ročníku je rovněž využíván pracovní

sešit od stejného vydavatele. Ke změně vedla skutečnost, že vydavatelství Taktik odpovídají moderním trendům při výuce. Přírodopis je vyučován ve všech ročnících 2. stupně v 6. – 8. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně. Ostatní předměty jsou dotovány dvěma hodinami týdně po celý druhý stupeň. V 8. a 9. ročníku je žákům nabízen volitelný předmět Přírodovědné praktikum, které rozšiřuje praktické dovednosti žáků. Vyučuje se s časovou dotací jedné hodiny týdně ve dvouhodinových blocích jedenkrát za dva týdny. Výuka probíhá v odborných učebnách přírodopisu, fyziky, chemie, dle potřeby jsou využívány prostory školy. Zeměpis se vyučuje v kmenových třídách. Na dosažení cílů EVVO se podílí i ostatní vzdělávací oblasti: Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce. Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce (např. exkurze, projekty, návštěvy muzeí a výstav).

Upřednostňovanou formou jsou vyučovací hodiny, někdy i dvouhodinové bloky, nebo se výuka realizuje v krátkodobých projektech. Jako stěžejní metody jsou voleny ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů. Ve vyučovacím procesu jsou využívány skupinové formy, samostatná práce, projektové formy, ale i práce frontální, komunitní kruh, vycházky, exkurze, vícedenní tematicky zaměřené pobyty, vyhledávání a práce s informacemi, pozorování, pokus – omyl, ukázka, výklad, kooperativní techniky, badatelská výuka.

Při prosazování environmentálního jednání se osvědčuje spolupráce se žákovským senátem. Zástupci tříd jsou informováni o možných problémech ve škole a sami navrhují řešení. Následně veškeré informace předávají svým spolužákům a snaží se dodržovat domluvené postupy.

Realizace veškerých aktivit je závislá na aktuální epidemické situaci.

1.1.4 Vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO

Pedagogičtí pracovníci se vzdělávají na seminářích v rámci DVPP dle aktuální nabídky. Lze využít i nabídek středočeských ekologických center, sdružení Tereza, Ochrana fauny. Další možnost se nabízí na internetových stránkách různých institucí, např.

<http://www.stredoceska-evvo.cz/>, <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/zivotni-prostredi-a-zemedelstvi/environmentalni-vzdelavani/>, www.evolute.cz .

1.1.5 Spolupráce koordinátora EVVO s vedením školy a ostatními pedagogy

Během přípravného týdne v srpnu se konkretizuje časový harmonogram akcí naplánovaných na daný školní rok. Pedagogové jsou seznámeni s pracovní verzí a mají možnost doplnit připravovaný plán o další akce. Vypracovaný plán akcí je po projednání s vedením školy předložen ostatním pedagogickým pracovníkům. O činnosti koordinátora je informován též zřizovatel školy prostřednictvím Školské rady.

V rámci mnoha akcí spolupracuje první stupeň s druhým. Koordinátor EVVO se podle potřeby účastní pracovních porad 1. stupně a pravidelně porad 2. stupně, zároveň úzce spolupracuje s vybraným pedagogem 1. stupně.

Do environmentálního vzdělávání se zapojuje i školní družina. Za pořádané akce a jejich harmonogram zodpovídá vedoucí vychovatelka. Své aktivity konzultují vychovatelky dle potřeby s koordinátorem EVVO.

Koordinátor EVVO se nepravidelně účastní jednání vedení školy a seznamuje ho s plněním plánu.

Na čtvrtletních pedagogických radách jsou pedagogičtí zaměstnanci seznamováni s realizací plánu.

Pedagogičtí pracovníci mají k dispozici celou řadu odborné literatury a náměty na hry s environmentální tematikou. Vše je umístěné v kabinetu přírodopisu.

1.1.6 Spolupráce s rodiči a veřejností

Rodiče i široká veřejnost jsou pravidelně zváni k účasti na vybraných akcích – sběr papíru, hliníku, elektrických spotřebičů, baterií. Dále probíhá veřejná prezentace prací žáků libovolného tématu z environmentální oblasti.

Rodiče společně se žáky sledují spotřebu energie, vody v domácnosti. Navrhují různá opatření vedoucí k šetření.

V rámci autoevaluace školy rodiče vyplňují dotazník, ve kterém je několik otázek věnováno environmentální výchově.

1.1.7 Spolupráce s neziskovými organizacemi, ostatními školami a dalšími subjekty

MěÚ Dobříš

- finanční, materiální nebo technická podpora některých projektů
- spolupráce při akci Den Země
- účast zástupců města na vybraných akcích

Ochrana fauny

- odborná pomoc při vybraných projektech
- pravidelné exkurze do stanice zraněných živočichů
- pomoc na akcích pořádaných sdružením

Sdružení TEREZA

- odborné konzultace

Mateřské školy v Dobříši

- Den Země
- programy s ekologickou tematikou pro předškoláky
- přírodovědná setkání - Kroužek Mladý přírodovědec

2. ZŠ Dobříš

- přírodovědná soutěž

Gymnázium Karla Čapka Dobříš

- vzájemná účast na projektech

Zámek Dobříš

- finanční a materiální pomoc

- finanční dar na realizaci Odpočinkové zóny
- poskytnutí prostor pro prezentaci práce
- využívání venkovních prostor zámku

BOBCAT Dobříš

- poskytnutí finančního daru

1.1.8 Technické a materiální podmínky

Pro jednotlivé aktivity jsou využívány kmenové třídy vybavené interaktivní tabulí, dále odborné pracovny s odpovídajícím vybavením, prostory tělocvičny. Samozřejmostí je využívání venkovních prostor – učebny v odpočinkové zóně, nedalekého parku, jak anglického, tak francouzského v dobříšském zámku, a nedalekých brdských lesů.

Školní knihovnu a sbírku kabinetu přírodopisu je nutné průběžně doplňovat o materiály pro děti a učitele z oblasti ochrany přírody a postupně vybavovat pomůckami pro EVVO.

Při hodinách jsou využívány časopisy Nika, Příroda, Naše Příroda, Časopis pro výuku na ZŠ a SŠ biologie, chemie, zeměpis, Šumavský Zpravodaj, RedWay.

Při hodinách lze použít stolní hry s environmentální tematikou – Ekopolis, Multipolis, Fauna, Česko, Svět Zvířat, Lidské Tělo, WildLife, SeaLife, pexesa, kvarteta.

K dispozici je Eko Abeceda z projektu Recyklohraní, která obsahuje hry s různou tematikou týkající se zpracování odpadů. Ke každé hře je k dispozici metodika, u některých též DVD. Uplatnění najde na 1. i 2. stupni.

Nadále je nutné vylepšovat stávající učebnu v odpočinkové zóně.

Škola vlastní dva fotografické přístroje, které lze využívat dle potřeby na fotografování přírodnin.

1.1.9 Prezentace aktivit školy

Veškeré aktivity jsou v podobě článků a fotografické dokumentace vždy po ukončení akce zveřejněny na webových stránkách školy, na facebooku a instagramu.

V budově školy jsou akcím věnovány nástěnky. Během školního roku vychází školní časopis „Starka“, v kterém žáci mohou publikovat své ekologické příspěvky. Výstavy prací se uskutečňují buď v prostorách školy, na radnici nebo na zámku. V měsíčním zpravodaji Dobříšské listy jsou zveřejňovány články o akcích.

1.1.10 Aktivity v oblasti EVVO

Realizace veškerých aktivit je závislá na aktuální epidemické situaci. Pokud je možnost využít online přednášky, žáci se do nich zapojují v rámci výuky.

1.1.10.1 Projekty

Recyklohraní

Škola je účastníkem tohoto projektu od jeho prvopočátku. Žáci jsou vedeni k třídění plastů, papíru, elektrospotřebičů. Na chodbách školy jsou umístěny sběrné koše na plasty a papír. V pracovně fyziky je k dispozici kartonová krabice na použité baterie, žáci 2. stupně je přinášejí samostatně, za žáky stupně 1. jsou soustředěny u třídních učitelů a vždy jedenkrát do měsíce je určení žáci z devátého ročníku vyzvedávají a odnáší do pracovny fyziky. Dále je na chodbě sběrná nádoba na vyřazené elektrospotřebiče. V rámci projektu se zapojujeme do akcí, které jsou během roku vyhlašovány.

Sběr tetrapaků a oleje zajišťuje město Dobříš, před budovou školy jsou umístěny sběrné kontejnery.

Voda = život

Projekt je určen pro žáky 9. ročníku. Cílem projektu je seznámit žáky s možností šetření vodou, s úpravou vody na vodu pitnou, se způsobem čištění odpadních vod. Žáci navštíví úpravnu vody v Kozičíně, kořenovou ČOV v Kotenčicích a ČOV v Dobříši. Vyplňují pracovní listy, vyhledávají a zpracovávají informace. Výstupem je výukový plakát, který žáci prezentují ve 4. třídách na 1. stupni.

Dáš si?

Cílem tohoto projektu je zvýšit informovanost žáků o problematice poruch příjmu potravy, motivovat žáky k tomu, aby se zdravá výživa stala přirozenou součástí jejich života. Výsledkem jsou informační plakáty o jednotlivých typech poruch příjmu potravy.

Den Země

Žáci 1. stupně a 6. tříd se účastní programu, který si pro ně připravují žáci 9. ročníku. Místem konání je odpočinková zóna, tělocvična, zámecký park. Žáci jsou rozděleni do tří kategorií: I. kategorie – 1. a 2. třída, II. kategorie – 3. a 4. třída, III. kategorie – 5. a 6. třída, v rámci tříd pak vytváří většinou pětičlenná družstva. Žáci vždy plní tři celosoutěžní úkoly – **1) Sběr odpadků:** Každé družstvo naplní jednu igelitovou tašku tím, „co do lesa nepatří“ (odpadky, které najdou na soutěžní trase). Igelitové tašky si třídní učitelé zajišťují sami. Gumové rukavice pro žáky dostáváme od města, sesbírané odpadky se shromažďují do připravených pytlů u vchodu parku, aby je mohly technické služby města hromadně odvést. **2) Zámeckýkvíz** – každoročně se jeho zadání mění (Detektivové, Paletka přírodnin, Hledání pokladu), žáci ho plní po cestě mezi jednotlivými stanovišti v parku. **3) Předstartovníúkol** – je připraven pro žáky na dobu, než se dostanou na start, bývá odlišný pro jednotlivé kategorie (**Moudrost k zapamatování, Složte větu, Básnička, Kvíz**). Po celé trase jsou připravena stanoviště, na kterých plní družstva zadané úkoly. Bodový zisk se jim zapisuje do soutěžních karet. Po skončení akce jsou vyhodnocena tři nejúspěšnější družstva z každé kategorie.

Přehled stanovišť:

První pomoc, Opičí ráj, Netopýří život, Třídění odpadů, Poznávání přírodnin, Záchranářská stanice, Co do lesa nepatří, Zmatený les, Co chybí, Sovy a dravci, Poznej, kdo jsem, Ekologie, Houbaři, Rozházená písmenka, Také si nás pletete, Rébusy, Přírodní vědy, Někdo sem nepatří.

Jednotlivá stanoviště se v průběhu let proměňují.

V případě nepříznivého počasí se program uskuteční v budově školy.

Žáci 7. ročníku v tento den navštěvují ZOO (viz Exkurze), žáci 8. tříd absolvují exkurzi do CHKO Brdy (viz Exkurze).

V případě distanční nebo rotační výuky proběhne náhradní program.

Hrátky s přírodou

Tento projekt vznikl v rámci tzv. „Malých grantů“, které vypsalo město Dobříš. Projekt vytvořili žáci tehdy 8. ročníku. Jednou z podmínek bylo jeho pokračování i v následujících letech. V budoucnu se ho tedy ujmou vždy žáci, kteří navštěvují

Přírodovědné praktikum. Cílem tohoto projektu je připomenout dětem v mateřských školách Den Země a zajímavou formou je seznámit s tím, jak se chovat k přírodě a v přírodě. Žáci připravili stanoviště s tematikou ochrany přírody (Nošení míčku na lžici, Pantomima zvířat, Poznávání zvířat – pexeso, Poznávání rostlin, Hledání zvířat podle popisu, Puzzle – zvířecí, Výroba výrobku z přírodnin, Nakreslit plakát s tematikou Dne Země, Běhání za zvířátky (podle symbolu), Třídění odpadu, Lovení ohrožené zvěře).

Naši Smetišťáci

Projekt je určen pro žáky 1. stupně. Probíhá vždy v pětiletých cyklech. Žáci vyrobí bytosti z jakéhokoli odpadu. Svůj výrobek pojmenují, napíší k němu krátký příběh o původu Smetišťáka. Porota tvořená z žáků 9. ročníku a vyučujících pracovní výchovy a českého jazyka vybere vítěze. Nejlepší výtvary jsou vystaveny na Městské radnici. Žáci 9. ročníku po skončení akce provedou separaci odpadu.

Člověk a příroda

Jednodenní projekt je zaměřen na přenesení poznatků získaných v průběhu 6. ročníku v oblasti zeměpisu, fyziky a přírodopisu do praxe. Probíhá v anglickém parku dobříšského zámku. Žáci si procvičí mapování terénu, poznávání rostlin a živočichů v různých ekosystémech (les, louka, rybník) a měření teploty v různých podmínkách. Ověří si rozdílnost v mikroklimatu lesa, rybníka a louky. Výsledkem je plakát se zakreslenými organismy přímo žáky vytvořené mapě, grafy závislosti změny teploty na čase.

Příběh planety Země

V rámci OP VK byl na jaře školního roku 2008/2009 schválen projekt Národního muzea Praha. Tohoto projektu jsme se zúčastnili jako partneři. Materiály nadále využíváme v 9. ročníku při výuce geologie. Jeden den je pak věnován vzniku a vývoji planety Země. Žáci pracují ve skupinách, vyhledávají informace o jednotlivých etapách. Výsledkem je powerpointová prezentace.

Flora na naší planetě

Součástí projektu je návštěva Botanické zahrady v Tróji a tropického skleníku Fata Morgana. Je určen pro žáky 7. ročníku. Žáci se seznámí s květenou nejen v České

republice, ale též v cizokrajných ekosystémech. Využíváme pracovní listy přímo od botanické zahrady. Získané informace se pak využívají ve výuce.

Žijeme na jedné planetě

Na 1. stupni je organizována akce „Zvířátkovský den“. Tento projektový den je věnovaný domácím mazlíčkům. Všechny děti z prvního stupně se zapojují do plnění různých úkolů, které díky tématu „Máme rádi zvířata“ propojují učivo přírodovědy s českým a anglickým jazykem, matematikou, výtvarnou výchovou nebo třeba informatikou. Třídní učitelé po skončení akce vyhodnotí nejlépe pracující skupinku v rámci třídy. Projektový den se opakuje v pětiletých cyklech.

Žáci v 5. třídě navštěvují Zoologickou zahradu v Plzni. Využívají pracovní listy zahrady. Seznamují se s jednotlivými druhy chovanými v zoologických zahradách.

Žáci 6. tříd se účastní akce „Školy zdobí vánoční ZOO“. Zdobí se jehličnaté stromy rostoucí volně v areálu zoologické zahrady. Na zkrášlení stromečku musí být použity pouze námi vyrobené ozdoby z přírodních materiálů. V případě že akce není organizací vyhlášena, navštíví Dům Natura v Příbrami.

7. ročník vyjíždí v rámci oslav Dne Země do zoologické zahrady v Praze. Žáci se zaměřují na význam zoologických zahrad, na způsob chovu živočichů, porovnávají životní podmínky. Jsou využívány služby průvodce.

V 7. ročníku využíváme služeb centra ekologické výchovy v Hrachově. Vyučující si vybere z nabízených témat praktické environmentální výchovy. Souběžně s návštěvou centra žáci navštíví stanici pro zraněné živočichy s venkovní expozicí handicapovaných živočichů.

Ekopolis

Organizátorem tohoto projektu je SCIO. Po zapojení do projektu jsme obdrželi 8 kusů stolních her EKOPOLIS. Cílem je atraktivním způsobem podpořit výuku průřezového tématu environmentální výchovy. Desková hra je doplněna podrobnou metodickou příručkou, pracovními listy. Vše je podporováno internetovým portálem www.ekopolis.cz.

Multipolis

Škola se zapojila do projektu od společnosti SCIO. Obdrželi jsme 8 kusů stolních her MULTIPOLIS. Jedná se o multikulturní výchovu s aktivním přístupem žáků. Po skončení hry vždy následuje beseda na danou problematiku.

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ)

Jedná se o společný grantový a asistenční program Nadace Partnerství a Střediska ekologické výchovy Sever. Jeho posláním je vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje. Naše škola se do programu zapojila projektem Odpočinková zóna. Jeho cílem bylo zlepšit životní prostředí v bezprostřední blízkosti školy. Jeho realizací však práce nekončí, nadále hodláme okolí školy vylepšovat, jednak udržováním nově vzniklého prostoru a také vylepšováním ostatních částí. Škole byl propůjčen titul „Škola pro udržitelný život“.

Projekt finančně podpořili garanti programu, Městský úřad Dobříš a zámek Dobříš.

Klub ekologické výchovy ve spolupráci se Středočeským krajem vyhlásil soutěž „Škola udržitelného rozvoje Středočeského kraje“ na období 2018 – 2020. Cílem soutěže bylo zhodnocení proenvironmentálních aktivit středočeských škol. Naše škola obhájila nejvyšší stupeň.

Není zvuk jako zvuk

Projektový den je naplánován pro 9. ročník. Žáci se kromě jiného seznamují s různými druhy zvuku, se zdroji hluku a s jeho negativním působením na lidský organismus. Ve skupinách pak hledají různá řešení odhlučnění frekventovaných míst. Zaměřují se na kritická místa v blízkosti svého bydliště. Porovnávají zdroje hluku v minulosti a v současnosti.

Škola plná záchranářů

Každoročně k nám přijíždějí studenti VOŠ zdravotnické z Příbrami. Děti 1. stupně se hravou formou seznamují se základy první pomoci. Na vybraná stanoviště pak dochází i žáci 8. ročníku. Tímto se snažíme zpestřit výuku Biologie člověka.

Ochrana člověka za mimořádných událostí

Projekt je celoškolní. Žáci 1. stupně pracují ve třídách pod vedením třídních učitelů. Na 2. stupni jsou pro žáky připravena stanoviště s různou tematikou. Cílem je

seznámit žáky s jednáním během možných krizových situací – živelní pohromy, únik nebezpečných látek, hrozby použití výbušniny. Dále je část věnována přípravě evakuačního zavazadla, používání linek tísňového volání a činnosti integrovaného záchranného systému, poskytování první pomoci.

1.1.10.2 Vícedenní pobyty

Školy v přírodě

Jsou určeny pro žáky 1. stupně. Místo pobytu si vybírají třídní učitelé dle zkušeností, popřípadě dle nabídek, které jsou pravidelně doručovány na školu. Doprava je zajišťována smluvním autobusem. Veškeré náklady hradí zákonní zástupci žáků.

Ekologický pobyt „Jsme součástí přírody“

Je určen pro žáky 8. tříd. Pobyt je naplánován v Lučkovících, které leží v blízkosti Blatné. Místo se ukázalo vhodné svou polohou i vybavením. Veškeré náklady hradí zákonní zástupci žáků. Doprava je zajištěna smluvním autobusem. Žáci jsou ubytováni ve zděných budovách, strava je zajištěna pětkrát denně, pitný režim pak po celý den.

Pro ekologický pobyt jsou připraveny následující aktivity:

- didaktické hry – Ekokonference, Pověst o Templářích, Každý je užitečný, Život ve srubu, Člověče, nezlob se, Noční živočichové, Netopýři, Doba kamenná
- rébusy, kvízy, puzzle, zvířecí sudoku

Sportovně turistický kurz

Je určen pro žáky 6. ročníků. Žáci jsou ubytováni ve zděné budově v rekreačním zařízení ve Štědróníně. Žáci se kromě sportu věnují i aktivitám spojených s přírodou (poznávání a zařazování organismů do systému, křížovky, kvízy). Veškeré náklady hradí zákonní zástupci žáků. Doprava zavazadel je zajištěna smluvním autobusem, žáci se přepravují na kole.

1.1.10.3 Exkurze

CHKO

Jedná se o návštěvu vybrané CHKO. V rámci Dne Země ji procházejí žáci 8. ročníku. Cestou vyplňují pracovní listy. Součástí je kvalitativní soutěž o nejoriginálnější fotografii s přírodní tematikou „Očima fotografa“, a kvantitativní soutěž o co největší počet vyfotografovaných a pojmenovaných organismů „Já přírodovědec“. Doprava je zajištěna smluvním autobusem, náklady hradí zákonní zástupci žáků.

Třídíčka odpadu

Ve Svatém Polí byla v roce 2008 vybudována třídíčka odpadu. Žáci 4. – 6. tříd se seznamují s cestou odpadu od jejich popelnice až po vytřídění podle jednotlivých druhů odpadu. Exkurze probíhá v pětiletých cyklech. Doprava je zajištěna smluvním autobusem, náklady hradí zákonní zástupci.

Elektrárny jižních Čech

Pro žáky 9. tříd je určena exkurze do Křižíkovy elektrárny v Písku a Jaderné elektrárny v Temelíně. Seznamují se s různými technologiemi výroby elektřiny. Mohou posoudit jejich dopad na životní prostředí. Na základě získaných informací vyplňují pracovní listy.

Hornické muzeum

Na 1. stupni využívají nabídky vánočních nebo velikonočních akcí. Cílem je děti seznámit s historií těžby důležitých surovin, se životem a prací horníků.

Na 2. stupni navštěvují expozice muzea 9. třídy. Exkurze začíná na Vodním kole dolu Drkolnov, pokračuje Vodní štolou Anna, jízdou důlním vláčkem a na závěr se podívají do mineralogických sbírek. Zaměřujeme se hlavně na horniny a nerosty vyskytující se v příbramském okrese. Získané informace žáci využívají při výuce.

Firmy na Dobříši

Exkurze jsou zaměřené na seznámení žáků s výrobním provozem, na význam těchto firem pro dobříšský region. Zaměřují se na dopad jejich činnosti na životní prostředí, na pracovní podmínky zaměstnanců.

Bobcat Dobříš, Dřevařská výroba, Zahradnictví Šmelcovna

Firmy a instituce v ČR

Exkurze mají stejné zaměření jako předcházející, pouze se vztahují na republiku.

Škoda Mladá Boleslav

1.1.10.4 Soutěže

Biologická olympiáda

Pravidelně se zapojujeme v obou kategoriích. Materiály z praktické části se dále využívají v Přírodovědném praktiku.

Hrou k poznání

Soutěž je pořádána v rámci tzv. „Malých grantů“. Pořádání se ujímají žáci 9. tříd. Cílem je připomenutí učiva hravou formou, praktické využití znalostí získaných ve škole, vyzvednutí významu přírodních věd a osvěžení vzájemných vztahů mezi školami. Soutěží vždy tříčlenná družstva 8. ročníků naší školy.

Přírodovědný klokan

Jedná se o přírodovědnou soutěž, které se pravidelně účastníme v kategorii KADET. Jsou vybráni žáci z 8. a 9. ročníků se zájmem o přírodní vědy. Nejlepší řešitelé získávají certifikát o účasti v této soutěži.

Helpíkův pohár

Celostátní soutěž je určena pro žáky 5. tříd. Zaměřuje se na praktické dovednosti z oblasti první pomoci.

1.1.10.5 Přednášky

Tonda Obal na cestách

Společnost EKO – KOM pořádá pro školy ekologické přednášky o třídění a recyklaci odpadu. Využíváme je pro žáky od 1. do 7. tříd. Jsou objednávány ve čtyřletých cyklech.

Svět kolem nás

Pro žáky 2. stupně jsou určeny přednášky z různých koutů světa – Indie, Austrálie, Mexiko, Peru. Jsou zaměřeny na floru, faunu, na životní prostředí a na geografii. Samozřejmě jsou navazující pracovní listy.

Merlin

Vybraných programů se účastní celá škola. Vždy vycházíme z aktuální nabídky. Jednotlivé programy objednávat v devítiletých cyklech.

Ornita

Vzdělávací programy jsou vedené odborníky ze společnosti Ornita.

Energie – budoucnost lidstva

Beseda je určena pro žáky 9. ročníku. V průběhu se seznámí s různými zdroji energie a možnostmi jejich využití. Ve školním roce 2022/2023 se jedná o velmi aktuální téma.

1.1.10.6 Péče o zeleň a okolí školy

Odpočinková zóna

V rámci projektu ŠUŽ byla vybudována odpočinková zóna. O její vzhled pečují žáci 9. ročníku v rámci Technických činností a Přírodovědného praktika.

Pravidelný úklid okolí školy

Všechny třídy se podílejí na úklidu, mají přiděleny některé týdny školního roku. Byla zakoupena nabodávátka na odpadky. Žáci pracují v ochranných rukavicích. V době pandemie byla tato aktivita přerušena.

Práce na pozemku MŠ a v zahradnictví Blecha

Žáci 6. tříd pomáhají udržovat zeleň v Mateřské škole Fričova. Seznamují se s prací v zahradnictví.

1.1.10.7 Filmová představení

Vybíráme vždy z aktuální nabídky kina 3D, preferujeme filmy s přírodní tematikou. Žáci rozdělení do skupin po skončení projekce dostávají pracovní listy, které jsou k dispozici na internetových stránkách.

1.1.10.8 Ostatní

Sběr kaštanů

Do sběru se zapojují žáci 1. stupně. Sesbírané plody si odvázejí Lesy ČR.

Přírodovědný kroužek

Je určen pro žáky 4. a 5. tříd. Žáci se hravou formou seznamují s přírodními vědami.

Den techniky

Žáci 9. tříd navštěvují Střední průmyslovou školu v Příbrami, kde je pro ně připraven program zaměřený na problematiku ekologie, počítačového stavebnictví, architektury, multimédií, strojírenství, kovářství.

Den zdraví

Střední zdravotnická škola v Příbrami pořádá tuto akci pro širokou veřejnost. Žáci mají možnost si vyzkoušet první pomoc, seznámit se se zásadami zdravé výživy, zacvičit si. Akce se účastní žáci 9. ročníku.

1.1.10.9 Připravované akce

Les ve škole

Jedná se o vzdělávací program Sdružení TEREZA. Děti poznávají na základě vlastních zkušeností lesní ekosystém a učí se porozumět přírodě okolo nás.

1.2 Krátkodobý akční plán

Vzhledem k současné epidemické situaci se konání jednotlivých akcí bude odvíjet od aktuálních nařízení či doporučení Ministerstva školství či zdravotnictví

Měsíc	Tematické zaměření	Upřesnění termínu	Třída	Odpovědná osoba
Září	Preventivní program Jsme jeden tým	27. 9.	6. ročník	Třídní učitelé Skalická E.
	Přírodovědná vycházka v regionu		1.– 5. ročník	TU
	Ekologický pobyt	5. 9. – 9. 9.	8. a 9. ročník	HA, AŠ, VM, PH, TU
	Beseda o energetice	26. 9.	9. ročník	HA
	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	30. 9.	1. – 9. ročník	AK, TU
	Sportovně turistický kurz Štědrónín	12. 9. – 16. 9.	6. ročník	PH, VM, ZK, TU
Říjen	Přírodovědná naučná vycházka v regionu		1.– 5. ročník	TU
	Recyklohraní – Recyklace hrou	10. 10.	2. – 5. ročník	HA
	Bobcat Dobříš - exkurze		9. ročník	ŠI, MH

	Naše třída		4. ročník	TU, ES
	Preventivní program		6. ročník	ES
	Zdraví a prevence zdravého životního stylu		6. a 7. ročník	TU, VR
	Botanicus		7. ročník	TU
	Voda = život		9. ročník	HA, VR
	Výlet Bzdinka			ŠD
	Kynologická stanice			ŠD
Listopad	Schola pragensis		9. ročník	ŠI, MH
	Pravidla soužití		6. ročník	ES, TU
	Čechova stodola		3.- 5. ročník	TU
	SOU Hluboš		9. ročník	ŠI, MH
Prosinec	Čechova stodola	21. 12.	2. a 3. ročník	TU
	Lod' třídy		2. ročník	TU, ES
	Den techniky		9. ročník	ŠI, MH, HB
	Projekt Vánoce	21. 12.	1. – 5. ročník	TU
	Vánoční cinkání	2. 12.	1.- 9. ročník	

Leden	Strom plný dobrot			ŠD
	Zimní vycházka		4. ročník	TU
	Dobříšské muzeum		5. ročník	TU
	Zdravý jídelníček		6. ročník	Učitelé Vz
	Chemická olympiáda		9. ročník	HA.
	Biologická olympiáda – školní kolo		6. – 9. ročník	HA
	Exkurze ČNB		9. ročník	FI, MR
	Ekonomická olympiáda		9. ročník	MR
Únor	Turistická vycházka		1.-3.ročník	TU
	Techmánie Plzeň		6. a 7.ročník	TU
	Beseda Čas proměn		6.ročník	ES
	Národní muzeum		6.ročník	TU
	Projektový školní den knihovny		1.-5. ročník	TU
Březen	Návykové látky		4.ročník	ES, TU
	Projektový školní den knihovny		1.-5. ročník	TU
	Projekt Bezpečná škola		6.ročník	ES
	Čechova stodola		1.ročník	TU
	Vyšehrad, Technické muzeum		8. a 9. ročník	TU
Duben	Den Země	21. 4.	1. – 9. ročník	HA.
	Záchranná stanice Hrachov		3. ročník	TU
	Co se dostává do mého těla		3.ročník	TU
	Ochrana fauny Hrachov		7. ročník	Třídní učitelé
	ZOO Praha		7. ročník	TU

	Prácheňské muzeum, Křížíkova elektrárna		8. ročník	TU
	Projekt Nebezpečí kolem nás		8. ročník	ES
	Projekt lidské tělo		9.ročník	Učitelé NJ
	Velikonoční putování			ŠD
Květen	Jedovaté a léčivé rostliny		2.ročník	ES, TU
	Den dětí – projektový den		1.- 9. ročník	
	Dobříš a okolí		1.- 5. ročník	TU
	Nebezpečí kolem nás		8. ročník	ES
	Zahradnictví Blecha		6. ročník	ZK
	ZOO Praha		6. ročník	TU
	Dřevařská výroba na Dobříši		7. ročník	ŠI
	Památky Německa a Ruska		9. ročník	Učitelé Nj, Rj
	Zvukové jevy		9. ročník	HB, HA
	Dokas Dobříš		9.ročník	ŠI, MH
	Terezín - exkurze		9. ročník	IŽ
	Květinový den		ŠD	ŠD
	Čapkova strž		ŠD	ŠD
Červen	Já a mí kamarádi		1.ročník	ES, TU
	Projektový den finanční gramotnosti		1.-5. ročník	TU
	Člověk a příroda		6. ročník	VR, HB
	Památník Vojna		9. ročník	TU
	Úřad práce Dobříš		9. ročník	ŠI, MH
	Zámek Březnice (Orlík)		7. ročník	TU

Během celého školního roku	Recyklohraní	Dle zadání jednotlivých soutěží	Celá škola	HA, TU
	Průběžně doplňovat knihovnu pro pedagogy.			HA
	Besedy v Městské knihovně Dobříš			IŽ
Termíny jednotlivých akcí lze operativně měnit.				

V Dobříši 19. 09. 2022

zpracovala: Ing. Jitka Hadamovská
koordinátor EVVO